

Cái bằng ... lái xế !

*

Phan Đức Minh

Trước ngày đi tù cải tạo sơ sơ chỉ có hơn 12 năm, hồi 1975 về trước, ở Việt Nam, tôi đã có khá nhiều bằng lái xe, nào là tám bằng lái xe dân sự gồm cái đầu sơn đỏ cho phần lái xe du lịch, thêm cái đầu sơn đỏ nữa cho phần lái xe có động cơ 2 bánh như xe Vespa, Lambretta, Mô-tô phân khối lớn. Với cái bằng này, tôi lái xe du lịch hiệu Peugeot, Renault, Citroen của Pháp không nhiều, nhưng lái xe

- Ủa ! Cái Vespa này giống y chang cái xe của tui năm 1956 -

Vespa ở Sài Gòn và Đà Nẵng dễ có mấy năm lận. Rồi đến cái bằng lái xe... ” Nhà Choang “, tiếng lóng ngày xưa người ta muốn chỉ “ nhà binh “ đầy thừa quý vị ! Cái bằng này cũng đủ thứ đầu, nào là lái xe nhẹ như xe jeep, hạng trung như Dodge 4 x 4 và cả hạng nặng như xe vận tải quân đội GMC. Xe GMC thì tôi chỉ lái chút chút để chơi cho biết thế nào là xe nhà binh cỡ nặng. Xe Dodge 4 x 4 thì tôi cũng lái không nhiều, vì hồi ở trong quân đội Việt Nam Cộng Hoà, tôi không có nhiệm vụ chi cần lái xe này. Tôi lái xe jeep là chính từ hồi mang lon Thiếu Úy, Trung Úy, đến Đại Úy và rồi... Thiếu Tá.

Ấy ! Nói chuyện lòng vòng, quên cả cái chuyện lái xe ở trên. Ý tôi muốn nói là ở Việt Nam, ngần đó thời gian, tôi đã lái xe... ngang dọc, xa gần ghê gớm lắm, lâu năm chớ đâu có phải là ít.

*

Sang định cư ở Mỹ, tại San Diego, Nam California theo diện H.O. 10, năm 1992, gia đình tôi khá đông người, đi được gần hết, chỉ trừ người con trai lớn có gia đình, phải ở lại Việt Nam, đợi gia đình bảo lãnh khi đủ điều kiện. Tiền bạc quả thực chưa bao giờ trong túi lại rỗng tuếch như lúc này. Tôi đi tù cải tạo hơn 12 năm, vợ con phải làm nghề thủ công, buôn bán vật để sinh sống, lại còn tiếp tế cho tôi nữa chớ .Ngày xưa, lương và các khoản phụ cấp của “ ông Quan Toà “ là loại cao thật đấy (theo quy chế của Pháp để lại) nhưng sống thoải mái là giới rồi ! Tôi phải xin giấy phép dạy học ngoài giờ làm việc, chuyên môn kèm Pháp và Anh ngữ cho các cháu học sinh Trung Học để cuộc sống khá hơn, tránh dính líu đến những chuyện lem nhem tiền bạc quá quen thuộc với cảnh sống xã hội lúc bấy giờ, nhất là thời kỳ đô la Mỹ theo quân đội Hoa Kỳ đổ vào Nam Việt Nam. Tiền dạy học hàng tháng rất khá, nhưng lãi xuất ngân hàng lúc đó quá cao cho nên tiền dạy học hầu như đầy hết vào các tài khoản tiết kiệm ở ngân hàng, lo cho con cái học hành sau này, khi tôi tính chuyện đường xa : làm việc trong ngành ngoại giao Khi Đà Nẵng rơi vào tay quân cộng sản một cách chớp nhoáng, không đánh nhau chi cả thì các ngân hàng đóng cửa, bỏ của chạy lấy người hết trơn. Chúng tôi cũng như bao nhiêu người ở Đà Nẵng đều bị tài sản tiêu tan theo vận nước. Việt Cộng đâu có cho buôn bán . Buôn bán chui ngoài chợ búa, vừa bán, vừa trốn chạy công an, thuế vụ thì dờ sống dờ chết . Bà con thân thiết ở quê nhà lắm người lại cứ nghĩ rằng phen này chúng tôi sang định cư ở Mỹ là “ lượm đô la “ thoải mái mấy hồi. Tất cả các cháu đều vừa đi học và đi làm để sinh sống và trả nợ dần dần đủ thứ nợ : nào là tiền nợ máy bay (khỏi phải vượt biển), tiền vay bà con xa gần, nội ngoại, kể ít người nhiều, giúp cho gia đình sinh sống, chờ đợi , cũng như tốn phí lớn nhỏ để làm đủ thứ thủ tục uất cảnh, rồi đến lúc từ Đà Nẵng vào Sài Gòn...ăn dầm ở dè, trước khi rời khỏi Quê Cha, Đất Tổ, với đủ thứ, đủ loại trên đời Kể viết bài này, lúc đó tuổi ngoài 60, lại sau 12 năm có lẽ đi tù cải tạo ở 5 trại tù nơi rừng thiêng, nước độc, gần biên giới Lào, khi sang đất Mỹ đỡ được phần nào cái mục lo thuốc men, bệnh tật, “ đặc trách công tác “ lái chiếc xe cũ Toyota đời 1979, đưa đón 7 đứa con, đi học, đi làm đủ... bỏ hơi tai ra rồi, tôi về lọc cọc đánh máy viết bài cho 3 tờ Tuần Báo ở San Diego, 3 tờ báo ở Orange County, với chiếc máy chữ có dấu chữ Việt do một ông Dược Sĩ Việt Nam tự biến chế, làm công việc văn phòng, nhường lại với giá tượng trưng, bài vở xào

qua, xáo lại, chuyện tù cải tạo, thơ vui, chuyện ngó về Vi Xi tha hồ mà viết... Tất cả là 6 tờ báo, hồi đó trung bình mỗi tờ báo trả cho ông già 50 đô la 1 tháng, mỗi tháng gửi 4 bài. Kể như là quá may mắn, làm việc ban tối ở nhà mà mỗi tháng 300 đô la, ngày Lễ, ngày Tết Chủ Báo còn đến thăm tại nhà, tặng quà, tặng bánh, kể như là nhất. Già rồi, bận việc đưa đón con cái đi học, đi làm, tối ngồi lọc cọc đánh máy viết báo, còn chút thì giờ nào thì đọc sách, đọc báo, chớ trong đầu vẫn còn ham học lắm. Chẳng thế mà một Bà Giáo Sư ở Miramar College có dịp gặp tôi, chuyện trò trên trời dưới đất xong cứ khuyên tôi: *học lại đi kéo uổng quá !* Ngày xưa, học hành gian khổ như thế mà cũng vượt qua được nay sang Mỹ, nếu có điều kiện, thì giờ, phương tiện, máy móc, thư viện... để học như người khác thì học chi mà chẳng thoải mái hơn. Thấy con cháu và đám học trò cũ ngày nào, thành công trên đường học vấn mà mừng cho chúng nó. Chớ còn tụi nó mà học hành kiểu như thế hệ chúng tôi thì có cho ăn kẹo... chocolate thứ xịn, cũng vô số đũa kéo nhau bỏ chạy, vượt sông, vượt biển, vượt núi, bỏ của chạy lấy người cho khoẻ... Ở Mỹ người ta có quyền nói : học 2 năm, 4 năm là xong chương trình này nọ, nhưng cái thế hệ của chúng tôi chẳng ai dám nói như vậy cả vì chỉ riêng 2 cái Tú Tài thôi mà... thi keo nào, đậu keo đó cũng phải 5 lần thi : 2 thi viết và 3 keo vấn đáp, rớt 1 keo là thi lại thoải mái... Kỳ 2 không đậu thì khóa sau thi tiếp...

Sau chuyến bay thời gian dài lặn và “ *đừ điếc* “ nhất trong đời, từ Sài Gòn đến phi trường quốc tế Los Angeles, Bang California Huê Kỳ, rồi “ *chơi thêm* “ chuyến bay nội địa chừng 1 giờ nữa, gia đình tôi về thành phố hiền hoà, đẹp đẽ là San Diego. Ông bạn thân từ nhỏ cùng gia đình đón chúng tôi về nhà ông ở tạm, rồi tìm thuê giùm chúng tôi ngôi nhà ở khu vực rất thuận tiện về mọi mặt ở ngay khu vực Mira Mesa. Khi trông thấy những đại lộ có đèn xanh, đèn đỏ tùm lum, những con đường lớn mỗi chiều có 4, 5 đường xe chạy, tôi phát hoảng lên khi thấy xe cộ chạy ào ào, phóng như tên bay. Xe cộ đã nhiều, lại chạy hai chiều trên xa lộ hay phố xá ngang dọc, đèn xanh, đèn đỏ, đèn vàng, quẹo trái, quẹo phải, quay trở đầu (*U turn*) cứ tưởng như ... loạn xạ ngẫu, nhưng ngắm kỹ mới thấy nó nhịp nhàng, có trật tự, lệ luật hẳn hoi chớ không có tùm lum, tà la, bốp còi inh ỏi, vô tội vạ như ở Thủ Đô Hà Nội hay thành phố Sài Gòn. À quên ! Thành phố Hồ Chí Minh chớ ! Nói xong cái tên thành phố ... *cà chớn* này coi bộ muốn hết hơi quá,

mệt... bá thổ. Chán thấy mò ! Lúc ấy tôi thầm nghĩ : mai một rồi mình cũng phải lái xe như người ta trong cái rừng xe, trông hoa cả mắt mũi, nhưng rồi cũng phải xong, chớ chẳng lẽ cứ húc vào nhau tới ngày hay sao ! Ít ngày sau, gia đình tôi cũng có được cái xe Toyota thuộc loại “ *cổ lỗ sĩ* “ do một người quen để lại cho với cái giá rất bèo, với tình thân giúp đỡ, nói ra... nghe mắc cỡ quá ! Cái xe này dùng để cho tôi tập lái rồi chạy quanh quanh, gần nhà thì được. Tôi là con chim đầu đàn trong gia đình cho nên phải học lái xe trước nhất để lo mọi việc chuyên chở trong gia đình. Trong thời gian chờ đợi, thì cô cháu gái, con ông bạn , học trò cũ của tôi ở Đà Nẵng, lo giúp đỡ đến cả mấy tháng,

Trông xe cộ ở Mỹ chạy thế này ai mà chẳng ớn !

lo chờ người này, người nọ đi đủ nơi lo mọi chuyện cho cái gia đình khá đông đảo của chúng tôi. Máy ông bạn, đa số gốc Sĩ Quan cũ, ở Nhà Thờ gần đó thay nhau chỉ dẫn cho tôi tập lái xe theo kiểu cách ở Mỹ. Có một cụ già gần 80 tuổi, trước đây trung học ở Việt Nam, rất chi là chịu chơi, ông đưa tôi ra xa lộ lái cho quen. Tôi ớn quá, bảo ông cụ: “ *Tôi chưa quen, mà Cụ lôi tôi ra đây thì dám cả hai cùng ...tiêu tùng quá !* Ông Cụ bảo : “ Không sao ! Cứ lái theo cách thức tôi hướng dẫn , nhắc nhở, rồi cũng xong hết ! “ Tôi lái một hồi ngon lành, 65 -70 miles đàng hoàng, nhưng khi thấy... hơi hơi quáng gà, tôi bảo : “ Thôi bây giờ Cụ lái tiếp trở về nhà, chớ tôi coi bộ căng thẳng rồi, lờ sang lane, sang liếc tầm bậy, tầm bạ, đụng thiên hạ thì mệt Cụ ạ ! “ Cụ già Ô kê ! Tôi ép xe sang bên phải để dừng lại, nhường tay lái cho Cụ. Ông Cụ lái được một lúc thì nghiêng đầu sang tôi nói nhỏ : Xe cảnh sát chớp đèn phía sau, tôi sẽ phải đậu lại vì có chuyện chi đó. Ông cứ ngồi yên, đừng nhúc nhích, động đậy chi cả. Ông cụ, đậu lại bên đường phía tay phải, hạ cửa kính xuống, rồi hai tay để lên bánh lái, chờ đợi cảnh sát tới... hỏi thăm sức khoẻ. Ồ hay ! lạ nhỉ ! Anh chàng cảnh sát to con, da trắng, thò đầu vào trong xe, ghé sát mặt vào miệng ông cụ mà nói chuyện, hỏi han đủ thứ. Sau đó, chàng cảnh sát nhà ta phán : “ Ông cụ cho tôi coi bằng lái xe ! Chà, gần 80 mà còn lái xe ra Freeway, giỏi dữ à ! Tôi thấy ông già lái xe thình thoảng lạng qua, lạng lại, tôi nghĩ là ông già đã làm vài ly rượu rồi cho nên mới lái xe biểu diễn kiểu đó . May mà tôi ghé sát mặt vào nói chuyện với ông cụ, nhưng chẳng thấy hơi men, hơi rượu chi cả,

nên cũng chẳng cần thử bằng máy móc làm chi, chắc tại ông cụ lớn tuổi rồi cho nên tay không vững, mới lái như vậy. Thôi ! Cụ lái tiếp đi, nhưng cẩn thận nghe, kéo nguy hiểm đó ! “ Hồi ấy, cách đây 2 chục năm cho nên xe cộ chưa quá đông đảo như bây giờ, nếu không tôi sợ ông cụ có ngày...tông vào xe khác như chơi. Bạn bè, cụ Sĩ Quan. biết tin gia đình tôi mới sang Mỹ nên tìm cách giúp đỡ vật chất cũng như tinh thần, mà ưu tiên là làm sao cho tôi lấy được cái bằng lái xe, chớ các cháu đi học, đi làm, 8 tháng trợ cấp của cơ quan Xã Hội qua đi như gió thổi cái vèo... Lần đi thi đầu tiên, tôi phải mượn xe của bạn bè (*chớ cái xe của tôi... xệ quá, không đủ tiêu chuẩn để thi*) và nhờ hướng dẫn đến cơ quan DMV gần nhất, xếp hàng xin dự thi. Thi viết thì làm gì chẳng đậu ngay cú một. Đến cái màn thi lái thì hơi ngán. Tên tôi được gọi lên trong máy, rồi một ông to con, da hơi ngăm ngăm, giờ tay làm hiệu cho tôi biết và bảo “ *Follow me, please!* “, lịch sự có thừa. Ra khỏi cửa vài bước, tôi chỉ tay và nói ” *Xe của tôi đây, thưa ông!* “. Sau khi tôi ngồi vào xe, thắt dây an toàn, cầm tay lái, ông “ Giám Khảo “ ngồi bên cạnh, dặn đôi điều ba chuyện, rồi bảo tôi lui xe ra. Ngon lành ! Ông ta bảo tôi chạy ra phía công, nhập vào dòng xe đang chạy. Chỗ này không có đèn đường xanh đỏ cho nên tôi phải chờ cho trống đường rồi mới quẹo phải, làm điều ngớ gương chiếu hậu, ngó ra ngoài cạnh xe, đổi sang lane trái vì ông ta ra lệnh “ *U turn!* “ ở cái đèn đường trước mặt. Hồi đó, chưa có lệnh cấm Giám Khảo không được phép hô bậy bạ, làm cho thí sinh lái tào lao, tầm phào gây tai nạn, có thể...ra nghĩa địa luôn, cả thí sinh lẫn Giám khảo. Xe tôi đem tới thi, bộ phận thắng chân, thắng tay giống y chang các xe đang chạy trên đường, chớ đâu có phải xe 2 thắng chân của dân dạy lái xe loại “ *pro* “ như bây giờ. Xe tới nơi, mải nhìn xe cộ, đèn xanh, đèn đỏ rồi mù, tôi ...quên búng cái bằng gắn trên cao có chữ U và cái gạch chéo màu đỏ, tức là “ *Cấm U turn* “. Tôi cứ tình bơ làm theo lệnh ngài Giám Khảo nhà ta, chơi cú “ *U turn* “ ngon lành, là lướt. Ông ta ra lệnh cho tôi : “ *Chạy tới cái đèn đường phía kia rồi quẹo trái trở lại cơ quan DMV* “. Tôi *hơi có tí thông minh* cho nên nhận ngay ra rằng : Bó khí ! Mà hại ông rồi ! Xúi Bó mà làm bậy, rồi chỉ một cái lỗi nặng này, mà cho ông “ *Fail* “ chớ chi nữa. Ngài Giám khảo giảng thuyết đôi điều, rồi ngọt như mía lùi bảo tôi : Ông nhiều tuổi rồi , “ *over sixty* “ cần về luyện tập thêm ít ngày nữa, đỡ nguy hiểm cho chính thân ông. Tức quá, dù là lính mới tở te nơi xứ người, cái mũi lại xẹp lép, tóc đen, da vàng, nhưng gốc Quan Toà, Thầy Cãi ngày xưa vẫn phải còn chút chút chớ, tôi cãi liền : Ông thấy cái bằng cấm “ *U turn* “, sao ông còn ra lệnh cho tôi quẹo xe trở đầu lại ? Thí Sinh thì phải nghe lệnh Giám Khảo chớ ! Tôi cay cú bồi thêm một lời nhẹ nhàng êm ái : Ở đây hay nhỉ ! Nghe lời dạy bảo của ông thầy, ông giám khảo thì để có châu... mất nhà, ra lê đường làm dân ‘homeless’ quá!” Ông ta không muốn tôi khiếu nại khi bước vào cơ quan cho nên dịu giọng: “*Lái xe ở Mỹ cứ theo đúng luật lệ mà lái, ai xúi giục làm chi cũng mặc! Ông tập thêm ít bữa rất có lợi cho ông!*” Rồi ông ta chia tay ra bắt tay tôi đàng hoàng “*See you later!*” xong biến vào cơ quan lẹ như chớp. Nếu võ sĩ Mike Tyson (*tay này có nhiều thành tích ghê rợn lắm*) mà ở vào vị trí của tôi, thì me-sử giám khảo nhà ta dám “*ăn một cú direct punch*” vào giữa trán, nỏ đom đóm mắt ra, rồi tới đâu thì tới...

- Cơ quan DMV để tui tới thi lái xe nó như vậy đây ! -

Về nhà, coi lại tài liệu “ *lái xế* “ của xứ Huê Kỳ cẩn thận cho chắc ăn, rồi ngay tuần lễ sau, tôi nhờ bạn bè đưa tới DMV ở vùng khác không xa đó, thi luôn cho mau việc chính phủ. Lần này, cũng một ông Giám Khảo hơi giống giống như ông kỳ trước, nhưng tôi lái được lâu hơn, ra chỗ đèn xanh, đèn đỏ, bay bướm hơn kỳ trước. Khi trở lại DMV, ông này giảng thuyết một hồi, rồi phán : ông chỉ thiếu chút điểm nữa thôi là được cấp bằng lái. Về chịu khó tập thêm vài ngày, chú ý mấy điểm bị trừ, cho an toàn ! Thế nghĩa là... tôi vẫn chưa đậu phần lái xe ! Lần thứ 3, rồi lần

thứ tư, tôi vẫn lái thi coi bộ thoải mái ngon lành mà rốt vẫn cứ rớt. Thế là cái giống gì ? Phải lái làm sao đây mới đậu được cái bằng lái xế ở xứ Huê Kỳ này ? Về nhà, gia đình tôi quyết định kiếm một cậu chuyên dạy lái xe nhà nghề để kèm cho tôi đàng hoàng, có đậu mới trả cho anh ta 250 đô la Mỹ, không phải đô Hồ đầu quý vị ạ ! Anh này kèm cho tôi kể ra thì cũng chẳng có chi mới lạ, nhưng mọi sự do... “ *số Thiên Định* “ bảo tôi lần này “ ra quân “ mới hợp thời cơ với đủ các yếu tố... *Thiên thời, Địa lợi, Nhân hoà* “. Cậu huấn luyện viên dẫn tôi tới DMV đầu tiên với chiếc xe

Toyota Camry láng coóng, của con cháu ông bà bạn gần nhà. Khi lái xe đi, con cháu vui vẻ nói : Bác lái xe của cháu thì lần này sẽ đậu ! Tôi cảm ơn cháu và nói vui về: Cháu cho Bác đậu thì Bác đậu thiệt cho mà coi !

Tới DMV, cậu huấn luyện viên đứng cạnh tôi động viên tinh thần. Tôi cũng cảm thấy an tâm hơn những lần trước. Vừa lúc ấy, một chiếc xe chạy từ ngoài đường, vào sân, ngừng lại gần chỗ tôi đứng đợi tới phiên, và một cô gái Mỹ cỡ chừng 18 xuân xanh, chắc là chuẩn bị vào học College, được gia đình đưa đi thi lấy bằng lái xe hơi, gia đình khỏi phải đưa đón, mở cửa xe bước ra, rồi nhảy lên reo mừng, người nhà ào tới ôm cô ta cứng ngắc, lú lo : *Congratulations ! Congratulations !* Bà Giám Khảo, chứ không phải ông Giám Khảo, mở cửa xe bước ra, giơ hai tay lên cao chúc mừng cô gái và gia đình. Sau một lát, Bà giơ tay với cặp bià cứng, giấy tờ tùm lum, chỉ về phía tôi : “ *Your turn !* “. Tưởng tá bà Giám Khảo phúc hậu , to lớn, đầy đà, trắng trẻo, dù cho phụ nữ không rắn chắc, nặng ký như đàn ông, nhưng cũng phải cỡ chừng 170 pounds là ít. Bà ta lại mới chấm đậu cô gái Mỹ xinh xinh vừa rồi, tôi chào Bà rồi giờ màn... “ *ca cải lương* “ nói với Bà rằng: tôi từng lái xe mấy chục năm ngon lành ở Việt Nam, cùng bạn bè và các Sĩ Quan cố vấn Mỹ lái xe đi công tác khắp nơi, bình an vô sự, mà sang đây đã thi 4 lần vẫn chưa đậu. Hy vọng lần này, gặp Bà, và sự may mắn của cô gái Bà vừa chấm đậu, tôi cảm thấy hi vọng... Bà Giám Khảo chắc chắn không phải là dân ...chơi bạo, ngổ ngáo, liều lĩnh như mấy ông giám khảo hắc ám 4 kỳ trước, Bà ưa ngồi trên xe tán gẫu với tôi, hỏi đủ thứ chuyện lảm lảm “ *cổ tích thời xưa* “ cho khoẻ hơn là thúc tôi nhào ra đường, vui chơi với đèn xanh, đèn đỏ ở các ngã tư đường, lỡ ra tôi tông, tôi ùi vào đâu thì Bà ngồi bên cạnh, Bà sẽ tiêu tùng dễ hơn là tôi cầm chắc tay lái. Biết đâu Bà lại còn có mấy đứa con nhỏ ở nhà, đại gì mà xúi tôi đưa Bà vào ...nhà thương, bệnh viện hay nhà tù...Bà an ủi tôi : “Ông cứ cố gắng hết mình, tôi không nghĩ là lần này ông vẫn thất vọng như những lần trước. Bà nhẹ nhàng, vui vẻ bảo tôi : “ *Let's go !* “ Bà Giám Khảo “ *phúc hậu* “ chỉ bắt tôi lái xe ra công, queo phải, chạy tới cái ngã tư thứ nhất, chạy thẳng gặp lúc đèn xanh, rồi tới ngã tư thứ hai “ *Turn right !* “, ngon lành hết cỡ ! Vào mấy con đường chỉ có nhà dân cư, xe cộ rất ít, Bà bảo tôi trở đầu xe ở ngã ba, đậu xe sát lề đường, ngay ngắn, rồi lui xe, đậu lại, lái xe ra, lui xe vào. Sau hết là vòng về DMV theo lối khác. Thấy ngon lành, thoải mái quá, tôi càng tỏ vẻ cẩn thận, bật “ *signal* “, ngó ra ngoài đường đúng bãi bản rồi mới bay bướm cho xe ra, cứ như mình đã lái xe ở Mỹ cả chục năm rồi , chứ không phải là...*đang run* đề mong lấy cái bằng “ *lái xé* “ ở thành phố San Diego hiền hoà, nam California...

Xe đã vào trở lại sân DMV, Bà Giám Khảo cho hay : tôi chỉ bị trừ có vài điểm, dư sức đậu, rồi Bà tuyên bố...long trọng trước thế giới loài người : “ *You pass ! Congratulation !* “ Bà bắt tay tôi đang hoàng rồi mới xuống xe và nói : Ông vào trong kia làm thủ tục, lấy bằng lái tạm, rồi ít ngày sau bằng chính thức sẽ gửi về địa chỉ cư trú của ông. Cuộc đời của tôi sướng khổ đã nhiều, nhưng đây nhất định phải là một lần “ *sướng đả đời* “ của tôi. Khi lái xe về nhà, mấy đứa con nhào ra hỏi : “ *Lần này Bố có đậu không ?* “.Đứa con gái lớn coi bộ vẫn còn hơi lo lắng cho tôi nên cứ đứng yên nhìn, dò xét đoán chừng. Tôi hỏi nó : Con đoán Bố keo này có “ *pass* “ không ? Suy nghĩ vài giây rồi nó nói mạnh “ *Bố đã passed rồi !* “ Tôi bảo : Con nói đúng ! Thế là nó ôm choàng lấy tôi “ *Con thấy tội cho Bố quá, lái xe 1/3 cuộc đời rồi mà sang đây cứ phải đi lên, đi xuống, lo lắng căng thẳng đủ điều. Từ ngày mai, một số chị em chúng con sẽ được Bố chở đi học, đi làm, rồi mai một có thêm xe, chúng con sẽ đỡ chân tay cho Bố, Bố già rồi cần phải có thì giờ nghỉ ngơi nữa chứ.* “ Nói xong, nó rơm rớm nước mắt, quay vào trong nhà, gọi điện thoại báo tin cho mấy đứa em đang đi làm ở hãng biết một tin vui : Bố đã đậu bằng lái xe rồi ! Gia đình nhà mình sẽ bắt đầu vui đi một phần vất vả nơi xứ người còn nhiều xa lạ với biết bao nhiêu trở ngại, khó khăn ...

San Diego , California

Phan Đức Minh